

Białystok, 2013.07.10

PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w BIAŁYMSTOKU
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3

PS-V.431.26.2013.AL

Pani
Jolanta Jankowska
P.o. Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Dziadkowicach

Uprzejmie informuję, że w wyniku kontroli kompleksowej przeprowadzonej w dniach 27, 28, 29 maja 2013r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dziadkowicach w zakresie realizacji zadań własnych gminy oraz zadań zleconych przez administrację rządową wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013r. poz. 182 ze zm.) przez pracowników Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, dokonano ustaleń opisanych szczegółowo w protokole kontroli. Kontrolą objęto okres od 01.04.2012r. do dnia rozpoczęcia kontroli, uwzględniając dane statystyczne dotyczące udzielonych świadczeń z zakresu pomocy społecznej za 4 kwartały poprzedzające miesiąc rozpoczęcia kontroli.

Protokół kontroli kompleksowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dziadkowicach został podpisany przez p.o. kierownika Ośrodka w dniu 3 lipca 2013r. Do protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Wykonywanie zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej w kontrolowanym okresie oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami.

W okresie objętym kontrolą w Ośrodku zatrudniano:

- starszego pracownika socjalnego p.o. kierownika (od 01.01.2012r.),
- pracownika socjalnego,
- głównego księgowego, w wymiarze $\frac{1}{4}$ etatu, a w wymiarze $\frac{3}{4}$ etatu referenta ds. świadczeń rodzinnych i zaliczki alimentacyjnej.

W trakcie kontroli sprawdzono kwalifikacje starszego pracownika socjalnego p.o. kierownika oraz pracowników realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej. Ustalono, że pracownik socjalny posiada wymagane kwalifikacje niezbędne do wykonywania pracy na zajmowanym stanowisku.

P.o. kierownik Ośrodka posiada upoważnienie Wójta Gminy Dziadkowiec do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

Ustalenia kontroli wykazały, że gmina realizowała zadania własne o charakterze obowiązkowym, wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 10, 14, 16, 17, 18, 19, 20 ustawy o pomocy społecznej. Natomiast zadania wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 6, 7, 8, 9, 11, 12, 15, 16a nie były realizowane, ponieważ nie zgłaszano potrzeb w tym zakresie.

Gmina realizowała zadania własne, wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 5 ww. ustawy, nie realizowała natomiast zadań wynikających z art. 17 ust. 2 pkt 2, 3, 4, z uwagi na brak potrzeb.

Gmina realizowała zadania zlecone, wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 6, w szczególności na podstawie ustawy z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259 ze zm.).

W okresie objętym kontrolą dożywianie uczniów prowadzono zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2006r. w sprawie realizacji programu

wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 25, poz. 186 ze zm.), tj. ze szczególnym uwzględnieniem gorącego posiłku, w formie jednego dania gorącego oraz całodziennego wyżywienia. W okresie objętym kontrolą p.o. kierownik Ośrodka przekazywał środki finansowe z przeznaczeniem na pomoc w postaci dożywiania uczniów na podstawie art. 6a ww. ustawy. Ośrodek w czasie wolnym od nauki, tj. wakacji realizował wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, w formie przyznawania zasiłków celowych na zakup żywności. W okresie ferii uczniom uczestniczącym w zimowisku „Ferie zdrowo na sportowo” Ośrodek opłacił wyżywienie ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii.

Zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 4, 5, 7, 8, 9 ustawy o pomocy społecznej nie były realizowane, z uwagi na brak potrzeb.

Zadanie wynikające z art. 110 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej realizowano.

Rada Gminy Dziadkowice podjęła obowiązkowe uchwały, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej.

P.o. kierownik Ośrodka nie wytaczał powództwa o roszczenia alimentacyjne, natomiast osobom zgłaszającym się do Ośrodka udzielano informacji o sposobie wytaczania powództwa (zadanie określone w art. 110 ust. 5 ww. ustawy).

Ośrodek w okresie objętym kontrolą nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami, z uwagi na brak potrzeb (zadanie określone w art. 110 ust. 6 ww. ustawy).

P.o. kierownik Ośrodka składał Radzie Gminy sprawozdania z działalności Ośrodka, natomiast nie przedstawił potrzeb w zakresie pomocy społecznej na 2012r.

Stwierdzone w trakcie kontroli kompleksowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dziadkowicach uchybień dotyczyły następujących zagadnień:

a) w zakresie organizacyjnym:

1. W 2012r. Ośrodek nie prowadził ewidencji wyjść w godzinach służbowych pracowników GOPS. W związku z tym, że od 01.01.2013r. Ośrodek prowadzi ww. ewidencję odstępuje się od wydania zalecenia w tym zakresie.
2. Pomieszczenie, gdzie pracuje osoba zatrudniona jako referent do spraw świadczeń rodzinnych i zaliczki alimentacyjnej, a w pozostałym etacie jako główny księgowy zajmuje również kierownik referatu oświaty Urzędu Gminy w Dziadkowicach. Organizacja pracy w tym pomieszczeniu nie pozwala na właściwe wykonywanie zadań oraz sprawne przyjmowanie interesantów.

b) w zakresie realizacji zadań z pomocy społecznej:

1. W sprawach dotyczących przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (str. 7 protokołu)
 - w 1 przypadku w podstawie prawnej decyzji powoływano się na nieaktualny tekst jednolity ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (tj. powołano się na Dz. U. z 2000r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm. – zamiast ogłoszonego dnia 27.02.2013r. – Dz. U. z 2013r., poz. 267.).
2. W sprawach dotyczących przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (str. 8 protokołu)
 - w jednym przypadku zaświadczenie o wysokości wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia nie zawierało wyszczególnionych składników, zgodnie z art. 107 ust. 5b pkt 7 ustawy o pomocy społecznej.
3. W sprawach dotyczących dożywiania dzieci (str. 11 protokołu)
 - w 2 przypadkach w aktach sprawy brak zaświadczenia lub oświadczenia o kontynuowaniu nauki w gimnazjum, dokumentu wymaganego art. 107 ust. 5b pkt 12 ustawy o pomocy społecznej.

- w 1 przypadku zaświadczenie o wysokości wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia nie zawierało wyszczególnionych składników, zgodnie z art. 107 ust. 5b pkt 7 ustawy o pomocy społecznej.

4. W sprawach dotyczących kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (str. 13 protokołu):

- w 1 przypadku aktualizacja wywiadu została przeprowadzona po terminie określonym w art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.

Stwierdzone w trakcie kontroli kompleksowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Przytułach nieprawidłowości dotyczyły następujących zagadnień:

a) w zakresie organizacyjnym:

1. Gminę Dziadkowice zamieszkuje 3 157 mieszkańców (według stanu na 30 kwietnia 2013r.), zadania z zakresu ustawy o pomocy społecznej realizuje 1 pracownik socjalny. Stan zatrudnienia pracowników socjalnych w Ośrodku nie spełnia standardów określonych w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na dwa tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż trzech pracowników. Starszy pracownik socjalny oprócz zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej pełni obowiązki kierownika Ośrodka - co dodatkowo narusza normy zatrudnienia pracowników socjalnych określonych w ustawie o pomocy społecznej.

2. Starszy pracownik socjalny, któremu powierzono obowiązki kierownika Ośrodka nie posiada wyższego wykształcenia określonego w art.6 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 21 listopada 2008r. o pracownikach samorządowych, nie posiada również kwalifikacji wymaganych art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, tj. specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Ponadto stanowisko pełniącego obowiązki kierownika nie znajduje odzwierciedlenia w tabeli stanowisk załącznika nr III do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. Nr 50, poz. 398, ze zm.). Posiada natomiast kwalifikacje wymagane na stanowisku starszego pracownika socjalnego.

3. Główny księgowy w okresie poprzedzającym zatrudnienie, tj. do dnia 1 września 2011r. nie posiadał co najmniej 3 – letniej praktyki w księgowości, nie spełniając w ten sposób warunku, o którym mowa w art. 54 ust. 2 pkt 5a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, ze zm.) Główny księgowy oprócz tego, że dokonuje wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym oraz kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych, określonych w art. 54 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych realizuje pozostałe obowiązki, o których mowa w art. 54 ust. 4 – 7 ww. ustawy – jest jednocześnie pracownikiem właściwym rzeczowo, o którym mowa w art. 54 ust. 3 ww. ustawy.

4. W okresie objętym kontrolą w Ośrodku zatrudniano osobę na stanowisku referenta ds. świadczeń rodzinnych i zaliczki alimentacyjnej. W tabeli nr III Jednostki organizacyjne pomocy społecznej oraz jednostki organizacyjne wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18.03.2009r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. Nr 50, poz. 398, ze zm.) nie określono takiego stanowiska pracy

b) w zakresie realizacji zadań z pomocy społecznej:

1. Ocena zasobów pomocy społecznej za 2012 rok nie została przedstawiona przez organ wykonawczy Radzie Gminy Dziadkowice, naruszając przy tym termin ustawy, wynikający z art. 16a ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.

2. P.o. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dziadkowicach w sprawozdaniu z działalności Ośrodka za 2011r. nie przedstawił potrzeb w zakresie pomocy społecznej na 2012r.

3. Uchwałą Nr VII/46/07 Rada Gminy Dziadkowice z dnia 13.08.2007r. określono szczegółowe zasady przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z tych opłat, jak również trybu ich pobierania. Zapis zawarty w § 5 ww. uchwały „(...) kierownik ośrodka pomocy społecznej na wniosek osoby zobowiązanej do odpłatności za korzystanie z usług może całkowicie lub częściowo zwolnić z odpłatności” nie zawiera się w ustawowych kompetencjach Rady Gminy, wynikających z art. 50 ust.6 ww. uchwały. Ponadto w ww. uchwale nie został określony koszt 1 godziny za przyznane usługi, a także brak jest zapisu dot. przyznania usług osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

4. Zarządzeniem Nr 31/10 Wójta Gminy Dziadkowice z dnia 07.10.2011r. określono sposób sprawienia pogrzebu, w tym osobom bezdomnym. Uregulowania podjęte w ww. zarządzeniu są niezgodne z ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej oraz ustawą z dnia 31 stycznia 1959r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 2011r. Nr. 118 poz. 687 jt.) w następującym zakresie:

- § 1 ust. 1 zawęży krąg osób wobec których gmina zobowiązana jest sprawić pogrzeb, co stanowi naruszenie art. 10 ust. 3 ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych. Wójt Gminy nie jest władny określić komu przysługuje prawo sprawienia pochówku przez gminę, jak też nie posiada kompetencji do ustalania kiedy gmina organizuje pogrzeb, gdyż regulacje te zostały przyjęte w art. 10 ust. 1, 2 i 3 ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych,

- w § 2 ust. 2 uchwały Wójt Gminy Dziadkowice ustalił, iż: „Sprawienie pogrzebu następuje na podstawie aktu zgonu wystawionego przez Urząd Stanu Cywilnego po rozpoznaniu sytuacji przez pracownika socjalnego i stwierdzeniu okoliczności, o których mowa w ust. 1.”

Przyjęta regulacja, w części dotyczącej uzależnienia kwestii sprawienia pogrzebu od rozpoznania sytuacji przez pracownika socjalnego, jest regulacją która nie znajduje umocowania w obowiązujących w tym względzie przepisach, co stanowi istotne naruszenie prawa. Organ stanowiący gminy powinien działać tylko i wyłącznie na podstawie prawa i w jego granicach, stąd też niedopuszczalnym jest podejmowanie regulacji bez wyraźnego upoważnienia ustawowego lub z jego przekroczeniem. Przyjęte niniejsze unormowanie nie zawiera się w ustawowych kompetencjach organu gminy, wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, która stanowi podstawę do działania w przedmiotowym zakresie.

5. W sprawach dotyczących przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (str.7 protokołu).

- w 1 przypadku błędnie wyliczono dochód rodziny, co skutkowało błędnym wyliczeniem wysokości zasiłku okresowego, co jest niezgodne z art. 8 ust. 3 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej.

6. W sprawach dotyczących kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (str.13 protokołu).

- przed wydaniem decyzji o skierowaniu do domu pomocy społecznej oraz ustalającej odpłatność nie przeprowadzono postępowania w myśl art. 106 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.

Przyczyną powstania omówionych w niniejszym wystąpieniu uchybień i nieprawidłowości jest niewłaściwe stosowanie obowiązujących w powyższym zakresie przepisów prawa, wynikające z ich nieznajomości lub błędnej interpretacji.

Za powstałe uchybienia i nieprawidłowości odpowiedzialny jest p.o. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dziadkowicach oraz Wójt Gminy Dziadkowice.

Przedstawiając powyższą ocenę i uwagi zobowiązuję p.o. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dziadkowicach do:

1. Dostosowania stanu zatrudnienia w Ośrodku do obowiązujących przepisów prawnych, tj. art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.
2. Prowadzenia obsługi finansowo – księkowej, zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych.
3. Dostosowania nazewnictwa stanowiska pracy osoby zatrudnionej na stanowisku referenta ds. świadczeń rodzinnych i zaliczki alimentacyjnej, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18.03.2009r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych.
4. W sprawach dotyczących przyznawania pomocy społecznej:
 - zamieszczania w podstawie prawnej decyzji aktualnych aktów prawnych wraz z podaniem aktualnych publikatorów,
 - kompletowania dokumentów zgodnie z art. 107 ust. 5b pkt 7, 12 ustawy o pomocy społecznej,
 - wydawania decyzji ustalającej odpłatność za dps po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego, zgodnie z art. 106 ust.4 ustawy o pomocy społecznej,
 - dokonywania aktualizacji wywiadów środowiskowych w przypadku osób umieszczonych w domu pomocy społecznej, zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.
5. Przedstawiania Radzie Gminy potrzeb z zakresu pomocy społecznej, zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej.
6. Prawidłowego ustalenia wysokości zasiłku okresowego w sprawie określonej w protokole kontroli str. 7 poz. 6.
7. Podjęcia stosownych działań w celu poprawy warunków lokalowych Ośrodka.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej przysługuje Pani, jako p.o. kierownikowi kontrolowanej jednostki, prawo zgłoszenia do Wojewody Podlaskiego zastrzeżeń w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych.

W przypadku nieskorzystania z powyższego prawa należy w terminie 30 dni powiadomić Wojewodę Podlaskiego o sposobie i terminie realizacji zaleceń, uwag i wniosków.

Otrzymuje:

Wójt Gminy Dziadkowice

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO
Andrzej Kozłowski
/-/
Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej